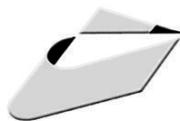

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دیبانگران تهران

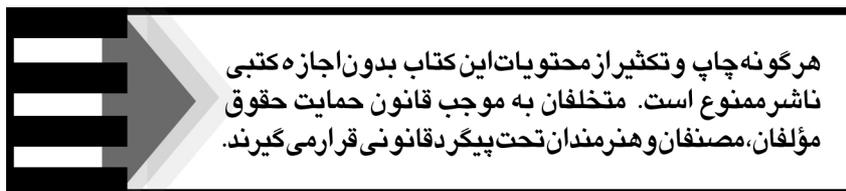
ترویج و آموزش کشاورزی

(خلاصه درس، پرسش‌های چهارگزینه‌ای و پاسخنامه تشریحی)

(ویژه آزمون‌های کارشناسی به کارشناسی ارشد)

مؤلف

مهندس امید مهرباب قوچانی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی
ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق
مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ترویج و آموزش کشاورزی (خلاصه درس، پرسش‌های چهارگزینه‌ای و پاسخنامه تشریحی)

ویژه آزمون‌های کارشناسی به کارشناسی ارشد

مؤلف: مهندس امید مهرباب‌قوچانی

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

حروفچینی و صفحه‌آرایی: مجتمع فنی تهران

طرح روی جلد: مجتمع فنی تهران

چاپ: نگین

نوبت چاپ: اول

تاریخ نشر: تیر ماه ۱۳۹۲

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۷۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۴-۲۶۴-۹

ISBN: 978-600-124-264-9

سرشناسه: مهرباب‌قوچانی، امید، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآور: ترویج و آموزش کشاورزی (خلاصه درس، پرسش‌های چهارگزینه‌ای و
پاسخنامه تشریحی) ویژه آزمون‌های کارشناسی به کارشناسی ارشد / مؤلف امید مهرباب‌قوچانی.
مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۳۶۴ ص: مصور.
شابک: 978-600-124-264-9
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع: کشاورزی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع: کشاورزی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع: آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ ت۴م۹/LB۲۳۵۳
رده‌بندی دیویی: ۳۷۸/۱۶۶۴
شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۶۹۵۱۰

نشانی دفتر مرکزی: تهران، سعادت آباد، میدان کاج، خ سرو شرقی، روبه‌روی خ علامه، پلاک ۴۹

وب سایت: dibagaran.mft.info

صندوق پستی: ۱۴۳۳۵/۹۴۳

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب، خ کارگر جنوبی، قبل از چهارراه لبافی‌نژاد، پلاک ۱۲۵۱

کد پستی: ۱۳۱۴۹۸۳۱۸۵

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۱۲

فروش اینترنتی: www.mftshop.com

bookmarket@mftmail.com

فهرست مطالب

مقدمه ناشر ۶

مقدمه مؤلف ۷

فصل اول: اصول ترویج کشاورزی

- ۱-۱ رهیافت‌های بدیل ترویج ۹
- ۱-۲ کلیات ترویج و کارکردهای ترویج ۱۶
- ۱-۳ مبانی قانونی، تاریخچه و اهداف ترویج ۲۱
- ۱-۴ انواع روش‌های آموزشی ترویجی ۲۳
- ۱-۵ فنون نیازسنجی آموزشی و شناخت جامعه روستایی و عشایری ۲۷
- ۱-۶ ارتباطات و نوآوری ۳۰
- ۱-۷ دیدگاه‌های نظری در رابطه با اهمیت اقتصادی آموزش ۳۷
- ۱-۸ پرسش‌های چهار گزینه‌ای ۳۹
- ۱-۹ پاسخنامه تشریحی ۷۳

فصل دوم: اصول آموزش کشاورزی

- ۲-۱ بررسی مفاهیم یادگیری و ویژگی‌های آن ۸۱
- ۲-۲ بررسی مفاهیم تدریس و ویژگی‌های آن ۸۶
- ۲-۳ طراحی دوره آموزشی ۸۹
- ۲-۴ بررسی روش‌های تدریس ۹۳
- ۲-۵ طراحی دوره یادگیری از راه دور ۱۰۳
- ۲-۶ بررسی مفاهیم نیاز و نیازسنجی آموزشی ۱۰۷
- ۲-۷ بررسی مفهوم ارزشیابی آموزشی ۱۱۱
- ۲-۸ پرسش‌های چهار گزینه‌ای ۱۱۸
- ۲-۹ پاسخنامه تشریحی ۱۵۴

فصل سوم: اصول آموزش بزرگسالان

- ۳-۱ مبانی آموزش بزرگسالان، مفاهیم و ویژگی‌های آن ۱۶۳
- ۳-۲ خصوصیات بزرگسالان و روان‌شناسی بزرگسالان ۱۶۸
- ۳-۳ دیدگاه‌های نظری مرتبط با آموزش بزرگسالان ۱۷۲
- ۳-۴ روش‌های تعلیم خواندن و نوشتن ۱۷۵
- ۳-۵ سواد آموزی با تکیه بر ابعاد عملی خواندن و نوشتن ۱۸۰
- ۳-۶ سواد آموزی با تکیه بر ابعاد اجتماعی و آگاه‌سازی ۱۸۲
- ۳-۷ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ۱۸۵
- ۳-۸ پاسخنامه تشریحی ۲۲۱

فصل چهارم: مدیریت در ترویج و آموزش کشاورزی

- ۴-۱ تعریف مدیریت و وظایف آن ۲۲۹
- ۴-۲ نظریه‌های کلاسیک مدیریت ۲۳۱
- ۴-۳ نظریه‌های نئو کلاسیک و نئودوستی صنعتی ۲۳۷
- ۴-۴ نظریه نوین مدیریت: تئوری سیستم ۲۴۳
- ۴-۵ انگیزش و رفتار ۲۴۴
- ۴-۶ بررسی رفتار رهبری ۲۴۵
- ۴-۷ برنامه ریزی برای تغییر ۲۴۹
- ۴-۸ وظایف صف و ستاد ۲۵۳
- ۴-۹ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ۲۵۵
- ۴-۱۰ پاسخنامه تشریحی ۲۸۸

فصل پنجم: توسعه کشاورزی و عمران روستایی

- ۵-۱ روستا و ویژگی‌های آن (کارکردها، الگوهای سکونت و قشربندی اجتماعی) ۲۹۹
- ۵-۲ نظام‌های بهره برداری اراضی ۳۰۴
- ۵-۳ مالکیت اراضی در جامعه روستایی ایران ۳۰۹
- ۵-۴ اصلاحات ارضی و مراحل قانونی آن ۳۱۲
- ۵-۵ مدیریت روستایی در ایران ۳۱۴

- ۳۱۷ ..... ۵-۶ تعاریف و مفاهیم توسعه و شاخص‌های آن
- ۳۱۸ ..... ۵-۷ دیدگاه‌های نظری متداول در باب توسعه و توسعه یافتگی (نظریات نوسازی، خرده فرهنگ دهقانی، وابستگی و نظام جهانی)
- ۳۲۱ ..... ۵-۸ نظام‌های بهره برداری مبتنی بر سرمایه داری ارضی
- ۳۲۳ ..... ۵-۹ پرسش‌های چهار گزینه‌ای
- ۳۵۸ ..... ۵-۱۰ پاسخنامه تشریحی

خط‌مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرضه کتاب‌هایی است که تواند

خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگ این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هر چند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم. گستردگی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید. در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پربار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقه‌مندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "جناب آقای مهندس امید مهرباب قوچانی" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

ویرایش و صفحه‌آرایی کامپیوتری: مهسا کوراوی

ویراستاری: انسیه پارسافر و شیوا غمگسار

ترسیم تصاویر: مریم فرجیان

طرح جلد: مینا دیده‌بان

ناظر چاپ: منصور عزیزی

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

publishing@mftmail.com

مقدمه مؤلف

کتابی که در اختیار دارید، حاوی نکات کلیدی و مباحث اصلی دروس اختصاصی رشته ترویج و آموزش کشاورزی در آزمون کارشناسی ارشد می‌باشد که در قالب مجموعه‌ای از خلاصه دروس اصول ترویج کشاورزی، اصول آموزش کشاورزی، اصول آموزش بزرگسالان، مدیریت در ترویج و آموزش کشاورزی و توسعه کشاورزی و عمران روستایی تدوین شده است. علاوه بر این شامل مجموعه‌ای کامل از سؤال‌های آزمون‌های کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲ با پاسخ‌های تشریحی نیز می‌باشد که می‌تواند مورد استفاده دانشجویان مجموعه رشته‌های مهندسی کشاورزی گرایش ترویج و آموزش کشاورزی، توسعه و عمران روستایی و مدیریت آبادانی روستایی قرار گیرد. جای بسی خوشحالی است که موفق شدم این کتاب را با همکاری مسئولان محترم مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران آماده نمایم تا در اختیار دانشجویان عزیز قرار گیرد. لازم می‌دانم، مراتب قدردانی و سپاس خود را به اساتید بزرگوار، جناب آقایان دکتر منصور غنیان، دکتر بهمن خسروی پور و دکتر مسعود برادران و سایر اساتید گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان که همواره در این راه مشوق بنده بوده‌اند، ابراز دارم.

بدیهی است که در مجموعه تدارک دیده شده، کمی‌ها و کاستی‌هایی وجود دارد که امید می‌رود نگاه تیزبین و سازنده استادان، دانشجویان و سایر صاحب‌نظران، بنده را در کارآمدتر نمودن آن در چاپ‌های بعدی یاری رساند.

در پایان، این مجموعه را به پدر و مادر عزیزم به پاس زحمات بی‌دریغشان، تقدیم می‌کنم.

امید مهرباب قوچانی

Mehrab.omid@gmail.com